

Bouwstenen beleidsplan synode en beleidsplan Dienstenorganisatie (GS 25-17)

Generale Synode 14-15 november

Aanleiding

Zoals eerder met u gedeeld, zal 2026 gebruikt worden om een beleidsplan van de generale synode te ontwikkelen. Op basis daarvan kan ook een nieuw beleidsplan voor de Dienstenorganisatie worden uitgewerkt en vastgesteld.

Dit document dient om op een rijtje te zetten welke bouwstenen er allemaal nodig zijn voor het vaststellen van beide beleidsplannen. Het is nog niet mogelijk om hiervoor een planning te presenteren. Dit heeft er mee te maken dat de oplevering van een deel van de bouwstenen nog niet met zekerheid is vast te stellen. Denkt u bijvoorbeeld aan de uitkomsten van het kerkbreed gesprek over solidariteit en de twee rapportages waartoe de kleine synode op 26 september opdracht heeft gegeven:

- Het onderzoek naar de governance: hoe verhouden bestuur DO, moderamen, directie en synode zich tot elkaar? De uitkomsten van dit onderzoek zijn met name van belang voor het beleidsplan synode.
- Het onderzoek naar veiligheid en openheid in de Dienstenorganisatie. De uitkomsten van dit onderzoek zijn met name van belang voor het beleidsplan Dienstenorganisatie.

Doel bespreking

Doel van de bespreking is om de synode te informeren over de stand van zaken wat betreft de ontwikkeling van beide beleidsplannen en een overzicht te geven van wat er allemaal aan werk te doen is in 2026. Aan het einde van de notitie beschrijven we de vervolgstap: het instellen van een werkgroep die de voorbereidingen gaat treffen voor beide beleidsplannen.

Bouwstenen ten behoeve van beleidsplannen synode en Dienstenorganisatie

Vooraf: Voor de twee beleidsplannen (synode resp. Dienstenorganisatie) zijn grotendeels dezelfde bouwstenen nodig. In het volgende overzicht werken we dat nog niet voor elke bouwsteen uit.

1. Een evaluatie van de **missie** van de Dienstenorganisatie. Het eerder met u gedeelde IPSOS-rapport van januari 2025 geeft al een aantal antwoorden op

de vraag of de huidige missie voldoende wordt herkend. Deze missie dient zonodig opnieuw geformuleerd te worden op basis van het op te stellen beleidsplan van de generale synode.

2. Een evaluatie van het bereiken van de **doelstellingen** van het beleidskader (zoals geformuleerd in dat beleidskader). Ook hier geeft het IPSOS-rapport al een eerste antwoord op: de beloofde nabijheid wordt onvoldoende herkend en de doelstellingen zijn te abstract en te weinig concreet gemaakt. Daarnaast geeft IPSOS het advies om hier nader onderzoek naar te doen. Het moderamen zal met de Dienstenorganisatie overleggen hoe en wanneer dit onderzoek zal worden uitgevoerd.
3. Onderdeel van die evaluatie (genoemd bij punt 2) is ook het aspect 'veiligheid en openheid Dienstenorganisatie'. Dat betreft immers de werkcultuur in de organisatie, een aspect dat bijzondere aandacht verdient. Hiervoor is van belang de onderzoeksrapportage "veiligheid en openheid DO" af te wachten, een onderzoek waartoe de kleine synode op 26 september opdracht heeft gegeven.
4. Een aangepaste omgevingsanalyse; de veranderingen in kerk en samenleving gaan snel. De vraag is of en hoe kerk en Dienstenorganisatie (inclusief Kerk in Actie) daar in de volgende beleidsperiode (2027-2030) op in kunnen spelen. Dit is een gezamenlijke opdracht voor moderamen en Dienstenorganisatie.
5. In het verlengde van die omgevingsanalyse is het nuttig om over betrouwbare statistische informatie te beschikken over kerk en gemeenten, vanuit het perspectief "hoe staan we ervoor"? Aan de Dienstenorganisatie is gevraagd hiervoor een rapportage op te stellen.
6. Ook het Meerjarenverslag van het Generaal College voor de Visitatie is in dit verband ("hoe staan we ervoor?") een nuttige bouwsteen (op de agenda van 14 november).
7. Een belangrijke vraag - de belangrijkste wellicht - is ook wat de kerkelijke gemeenten, taakdragers en klassicale vergaderingen nodig hebben aan dienstverlening en ondersteuning. Dit dient goed uitgevraagd te worden. Het ligt voor de hand om dit (ook) aan de orde te laten komen in het kerkbrede gesprek over Solidariteit. Zie hiervoor de tussenrapportage van de verkenner kerkbreed gesprek, geagendeerd voor de vergadering van 14 november.
8. Hetzelfde geldt voor de bovenplaatselijke ambtelijke structuur: welke ondersteuning heeft de synode, hebben de landelijke colleges en commissies nodig? Met name hiervoor is een eigen beleidsplan voor en van de synode nodig. Hiervoor is bijvoorbeeld de onderzoeksrapportage naar de governance een nuttige bouwsteen (onderzoeksopdracht kleine synode van 26 september jl.), maar ook de evaluatie van Kerk2025 (belegd bij het programma "Lichter op pad").

9. Behalve dat we kijken naar wat nodig of wenselijk is, is het belangrijk dat helder is wat er **mogelijk** is. Hiervoor zijn een aantal bouwstenen in voorbereiding:
 - a. De tweejaarlijkse rapportage van het Generaal College voor de Behandeling van Beheerszaken, over de financiële positie van de gemeenten van de kerk. (Planning: februari of april 2026)
 - b. De meerjarenraming Dienstenorganisatie.

Werkwijze

Het moderamen heeft met de twee clustermanagers van de Dienstenorganisatie overlegd over de aanpak die nodig is voor het realiseren van beide beleidsplannen. Het voornemen is om hiervoor een werkgroep in het leven te roepen die een concrete planning gaat opstellen, inclusief de taakverdeling (wie doet wat?) en die vast de acties in gang gaat zetten die geen nadere besluitvorming vergen. In ieder geval zal de verkenner Kerkbreed gesprek (ds. Arie van der Maas) hierbij betrokken worden. Het moderamen zal hierover rapporteren in de generale synode van 13 februari. Ook zal het moderamen overwegen om een of meer synodeleden bij de beleidsontwikkeling te betrekken.

PS: Ook de opbrengst van de twee synodegesprekken van september over beleidsontwikkeling zal bij de uitwerking van de twee beleidsplannen betrokken worden.

Utrecht, 12 november 2025